

Tuloksia ja onnistumisia RAKAS-hankkeessa 2020-22

RAKAS

Rakennusalan asenteiden, yhteistyöosaamisen
ja työelämävalmiuksien kehittäminen

TTS:
toimenpiteitä,
havaintoja,
tuloksia,
onnistumisia

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

TTS: Yhteistyötaidot - Ryhmän omat pelisäännöt

Perustutkintoryhmissä on kokeiltu ryhmän omien pelisääntöjen laatimista orientaatioviikon päätteeksi, jolloin opiskelijat jo tuntevat hieman toisiaan. Tavoitteena on turvallisen ilmapiirin ja hyvän yhteishengen luominen, kun sovimme tärkeimmistä yhteisistä arjen säännöistä.

1. Jokainen opiskelija kirjoittaa post-it-lapuille viisi tärkeäksi kokemaansa pelisääntöä, joihin ovat myös itse valmiita sitoutumaan
2. Opiskelijat tuovat laput taululle ja kertovat samalla, miksi nämä viisi sääntöä ovat heidän mielestään tärkeitä
3. Viimeinen opiskelija jää taululle ja lajittelee samanlaiset laput toistensa päälle taululla
4. Se lappupino, jossa on eniten lappuja on ryhmän tärkein sääntö jne.
5. Säännöt kirjoitetaan allekkain taululle tärkeysjärjestykseen
6. Yksi opiskelijoista kirjaa max. 10 tärkeintä sääntöä esim. isolle pahville
7. Lopuksi kaikki sitoutuvat noudattamaan sääntöjä ja allekirjoittavat säännöt

TTS: Yhteistyötaidot - Ryhmän omat pelisäännöt

**Havaittu puute
metataidoissa:
YHTEISTYÖKYVYT**

Tulos: Yhdessä laaditut
pelisäännöt auttavat
yhteistyössä ja
erilaisuuden
kunnioittamisessa

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

TTS: Itsensä johtamistaidot - Itsearviointi

Itsearviointitaitoja on harjoiteltu erityisesti nuorten aikuisten Asumisviihtyvyyden ja Rakennustyömaan digiosaaja – työvoimakoulutuksissa sekä Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkintokoulutuksissa.

Hyvät itsearviointitaidot ovat keskeinen osa taitavaa opiskelua ja työelämässä pärjäämistä. Itsearviointitaidot tuottavat ymmärrystä omista valmiuksista ja niiden parantamisesta.

Arvioinnin päämäärä on oman toiminnan ohjaaminen oikeaan suuntaan.

Osalle maahanmuuttajista itsearviointi on vielä vierasta. He ovat ehkä tottuneet lähinnä siihen, että ovat vain opettajan arvioinnin kohteena. Heidän omaa arviotaan ei ole välttämättä koskaan kysytty tai huomioitu. Itsearviointitaitoja pitääkin harjoitella heti koulutuksen alusta lähtien. Itsearviointitaitojen kehittymisen on havaittu kehittävä myös opiskelijoiden suhtautumista näyttöjen arviointiin myönteisemmäksi. He ymmärtävät paremmin, että kyse on heidän osaamisensa arvioinnista – ei henkilön tai persoonan arvioinnista.

Itsearviointitaitoja kehittää myös se, että **opiskelijat saavat antaa kouluttajille palautetta.** Se on tapahtunut esimerkiksi koulutuspäivän päätteeksi yksinkertaisella janalla taululla, jolle opiskelijat käyvät merkkivivalla oman kokemuksensa päivän hyödyllisyydestä itselleen. Lisäksi on keskusteltu, mikä päivässä oli hyvää ja mitä olisi voinut parantaa.

TTS: Itsensä johtamistaidot - Itsearviointi

**Havaittu puute metataidoissa:
EPÄVARMUUS ja ITSEOHJAUTUVUUS**

Tulos: Itsearviointilomakkeen ja säännöllisen palautteenannon avulla ymmärrys omasta osaamisesta ja mahdollisuuksista kasvaa

Itsearviointilomake

Oma nimi: _____

Tällä viikolla

Minä opin

Minä en ymmärtänyt

Minulle oli helppoa

Minulle oli vaikea

Minulle oli tärkeää

Haluan tietoa lisää

TTS: Resilienssi - Postikortti tulevaisuudesta

Opiskelu- ja urasuunnittelutaitojen valmennuksissa ja nuorten aikuisten työvoimakoulutuksissa on kokeiltu urasuunnittelun apuvälineenä Postikortin kirjoittamista tulevaisuudesta. Näin haastettiin opiskelijat pohtimaan itseään tulevaisuudessa sekä tunnistamaan omia ura- ja jatko-opiskelutavoitteita sekä kiinnostuksen kohteita.

Tehtävällä halutaan viestiä opiskelijoille tulevaisuudenuskkoa. Melko monet nuoret aikuiset ovat tänä päivänä hukassa itsensä ja tulevaisuutensa kanssa. Ulkoisen maailman epävarmuus ja huolipuhe kääntyvät sisäiseksi epävarmuudeksi, joka voi aiheuttaa kuormitusta, ahdistusta, masennusta, stressiä ja estää tulevaisuuteen orientoitumista. Silloin myös koulutuksen ja oman osaamisen kehittäminen voidaan herkästi asettaa kyseenalaiseksi. Tavoitteena on siis myös tukea opiskelijoiden opiskelumotivaatiota ja hyvinvointia.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Resilienssi - Postikortti tulevaisuudesta

Tehtävän anto oli:

Kuvittele, että olet tulevaisuudessa ja toivomasi muutos on tapahtunut. Millaisen viestin lähettäisit ja kenelle? Lähetä postikortti tulevaisuudesta ja kerro ajatuksesi! Voit kertoa kortissa esim.:

Mitä sinulle kuuluu työelämässä?

- missä sinä olet töissä
- mikä on sinun tehtävänimike
- mitä ovat sinun tärkeimmät työtehtävät
- mikä on sinun tavoite työelämässä jatkossa

Mitä sinulle kuulu jatko-opintojen suhteen?

- mitä ja missä oppilaitoksessa sinä olet vielä op
- mitä ja missä oppilaitoksessa sinä olet suunn

Mitä sinulle kuuluu yksityiselämässä?

Laita korttiin myös päiväys ja paikka.

Jos haluat, voit kirjoittaa myös useamman vaihtoehtoisen postikortin.

**Havaittu puute
metataidoissa:
EPÄVARMUUS,
KOKONAISUUDEN
HALLINTA ja KYKY SIETÄÄ
MUUTOKSIA**

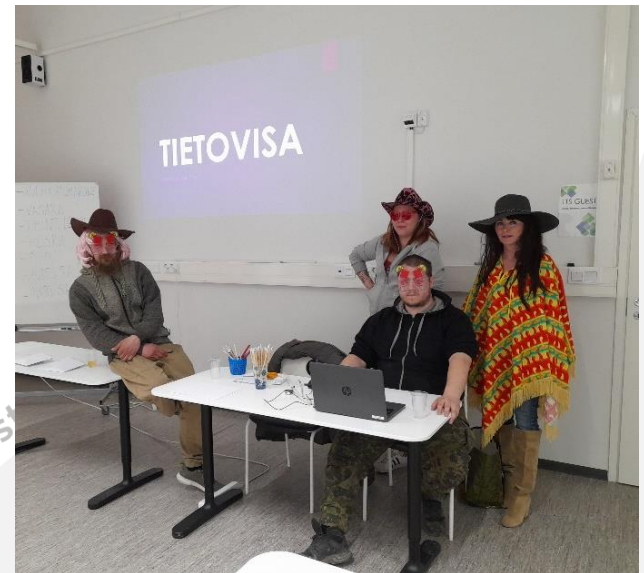
**Tulos: Motivaatio ja usko
tulevaisuuteen kasvaa**

TTS: Opiskelijaedustajien työryhmä

- Opiskelijaedustajien työryhmätoiminnot jäävät osaksi Työtehoseuran toimintaa.
- Työryhmätoimintojen kautta ollaan päästy pureutumaan kiinni moniin epäkohtiin jo niiden alkuvaiheessa. Lisäksi opiskelijat ovat oma-aloitteisesti tuoneet monia muutosehdotuksia toimintamme parantamiseksi.
- Opiskelijat ovat osallistuneet oppilaitoksen yhteisten tapahtumien suunnitteluun ja järjestämiseen esim. Hyvinvointiviikko ja Vappuhulinat
- On hyödynnetty myös RAKAS-hankkeen Learning Lab –projektia (kesä 2021)

**Havaittu puute
metataidoissa:
YHTEISTYÖKYVYTT JA
KOKONAISUUDEN
HALLINTA**

Tulos: Osallistaminen
parantaa yhteistyötä ja myös
oppilaitoksen ymmärrystä
erilaisista tarpeista

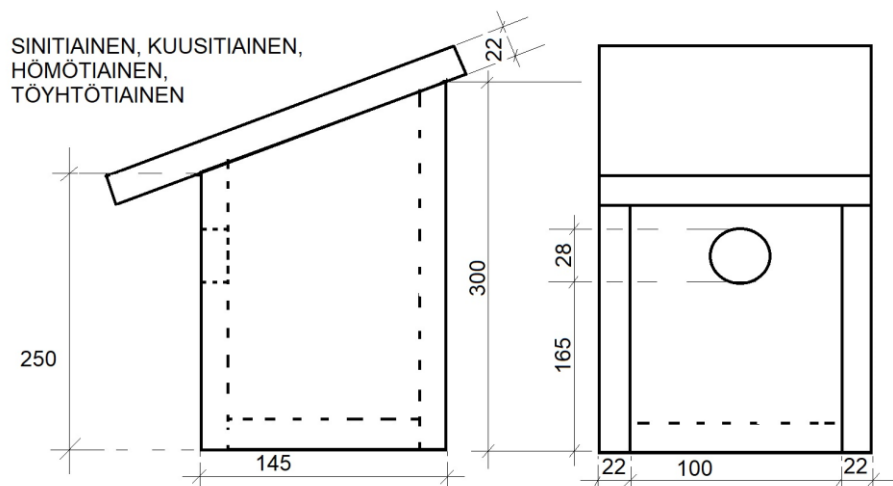

TTS: Vuorovaikutus & ongelmanratkaisu - Linnunpönttömetodi

”Linnunpönttömetodi” on muuttunut osaksi uusien opiskelijoiden perehdytystä. Sen avulla saadaan opiskelijat tuntemaan työkalut, työsalin tilat, varastotilat ja ennen kaikkea näin he kuin huomaamatta tutustuvat toisiinsa ja kouluttajiin.

**Havaittu puute
metataidoissa: YHTEISTYÖ-
JA VUOROVAIKUTUSTAI-
DOT, ONGELMANRATKAISU-
KYKY, KOKONAISUUDEN
HALLINTA jne**

Tulos: Ryhmäytyminen ja yhdessä tekemisen oppiminen auttaa opiskelussa ja parantaa työelämävalmiuksia

Kestävää

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

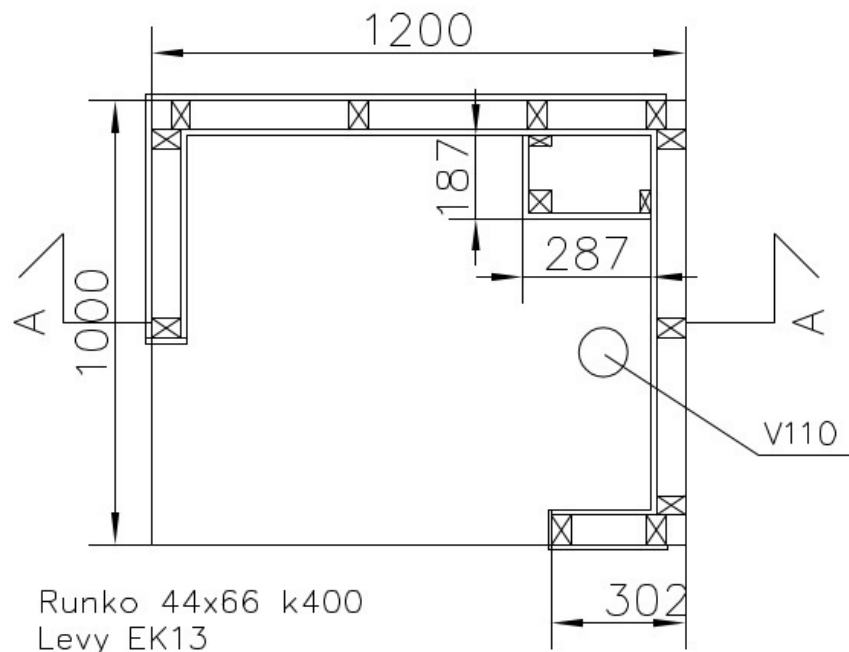

TTS: Vuorovaikutus & ongelmanratkaisu

Minikylpyhuoneiden & minikeittiöiden teko on myös juurtunut talonrakennusalan koulutuksiin.

Tällä harjoituksella opiskelija oppii talonrakennuksen keskeisemmät taidot:

- Piirustusten luku
- Mittaukset
- Työkalujen ja materiaalien käytöt

Näin saadaan kuin huomaamatta edesautettua keskeisten metataitojen kehittymistä:

- Luovuus
- Oppimaan oppiminen
- Vuorovaikutustaidot
- Kriittinen ajattelu
- Ongelmanratkaisutaidot
- Yhteistyötaidot
- Verkostoitumiskyky
- Itseohjautuvuus
- Kyky toimia eri kulttuureissa
- Päätöksentekokyky
- Kokonaisuuden hallinta
- Tiedon hallinta- ja analysointitaidot

TTS: vuorovaikutus- & yhteistyötaidot - Köydenpunonta

Köydenpunonta-pedagogiikan käyttöä on jatkettu työnjohtokoulutuksissa ja se on nykyisin olennainen osa työnjohtokoulutuksiamme. Tällä pedagogiikalla opiskelijat saavat varmuutta esiintymisiinsä ja harjoitusten kautta he pystyvät myös sisäistämään paremmin ammatillista osaamistaan.

Ko. pedagogiikkaa on kokeiltu myös miehistökoulutuksissa, mutta näiden ryhmien kanssa menetelmä ei toiminut.

**Havaittu puute
metataidoissa:
KOKONAISUUDEN
HALLINTA,
VUOROVAIKUTUSTAITOT**

**Tulos: Varmuus esiintymisessä
ja parempi kokonaisuuden
hallinta tuo valmiuksia
työmaiden työnjohtotehtäviin**

TTS: Tiimityökalu, testattu ja käytössä

- Alustus ja harjoituksia yhteistyöstä ja kommunikaatiosta.
- DiSC-työyhteisöprofiiliohjelman (lisenssi MLP:llä Modular Learning Processes Oy) pohjalta rakennettu kevytversio, "kortit", oppilaitoskäyttöön.
- Lisätään ymmärrystä erilaisista persoonallisuustyyleistä sekä erilaisista tavoista kommunikoida. Ristiriitojen ja konfliktien vähentämiseksi auttaa, mikäli on ymmärrystä erilaisesta tavasta kommunikoida ja kommunikointityylien taustalla olevista motivaatiotekijöistä.
- Ryhmä: sisustussuunnittelijat (aikuisryhmä) piti mielenkiintoisena ja tärkeänä ymmärtää eri persoonallisuustekijöiden vaikutusta kommunikointiin. He pitivät aihetta niin tärkeänä, että ajattelivat että sen voisi liittää osaksi HOKsia kaikille opiskelijoille. Käytännön harjoitteita he pitivät tärkeinä eritoten nuorille opiskelijoille.

**Havaittu puute
metataidoissa:
YHTEISTYÖKYKY**

**Tulos: Parempi
ymmärrys erilaisista
ihmisistä ja heidän
kanssaan
kommunikoinnista**

RAKAS

Rakennusalan asenteiden, yhteistyöosaamisen
ja työelämävalmiuksien kehittäminen

TAMK:
toimenpiteitä,
palautteita,
tuloksia ja
onnistumisia

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

TAMK: Kokoustekniikkaa ja vuorovaikutusta

Rakentamisen talous ja rakennuttaminen (*Eero Nippala*) Kurssin sisällä uusi kokous- ja neuvottelutaito, teoria ja kokousharjoitus

- Taito työskennellä ryhmässä (TAU kyselyn saldo -42) ja taito ilmaista itseään suullisesti (TAU kyselyn saldo -24).

Palaute:

- Teoriaosa: Lisäopetus aiheesta olisi selvästi kurssin teoriaosassa paikallaan.
- Kokousharjoitukset: Ryhmän koko (3) hyvä, ennen kokousharjoituksia hyvä katsoa video virallisen kokouksen puheenjohtajan toiminnasta (esim. kaupunginvaltuuston kokousvideo), kokousharjoituksia pitää olla vähintään kolme, valmiit käsikirjoitukset rooleihin hyvät
- Onnistumiset: Käytännön kokousharjoitukset opettavat erittäin hyvin kokoustekniikkaa ilman aiempaa kokemusta oleville opiskelijoille.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

TAMK: Kokoustekniikkaa ja vuorovaikutusta

Rakentamisen talous ja rakennuttaminen

**Havaittu puute
metataidoissa:
Taito työskennellä ryhmässä,
ilmaista itseään**

**Tulos: Kokoustekniikan
oppiminen,
neuvotteluosaaminen**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

TAMK: Tunneälyosaamista esimiestyöhön

InfraPOMO II Infra-alan työnjohdon täydennyskoulutus (*Eero Nippala*)

- Kurssilla opetettiin henkilöjohtamisen taitoja lyhyillä teoriaosuuksilla sekä oppituntiharjoituksilla joilla käytännön esimiestyön tilanteita käytiin läpi. Kurssiin sisällytettiin ensimmäistä kertaa yksi varsinainen metataito: tunneälyosaaminen. Kurssilla käytiin läpi tunneällyn eri osa-alueet, perustunteet.

Palaute:

- Opiskelijoilta ei pyydetty erikseen palautetta koskien nimenomaan tunneälyosiota. Kaikkiaan opiskelijat pitivät hyvänä teoriaosuuden lyhyenä pitämistä (20 % kurssista) sekä käytännön työelämää simuloivien oppituntiharjoitusten (80%) suurta määrää.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

TAMK: Tunneälyosaamista esimiestyöhön

InfraPOMO II Infra-alan työnjohdon täydennyskoulutus

**Havaittu puute
metataidoissa:
Tunneäly**

**Tulos: Parempaa erilaisten
tilanteiden ja ihmisten
tulkintaa tuleville
esihenkilöille**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

TAMK: Harjoitteleminen aidossa työympäristössä

Työmaan projektityöt rakennusmestariopiskelijoille –

(Katja Finnilä / Tommi Lehtonen)

- Työmaan projektityö –opintojaksot (1-3) suoritetaan aidossa työympäristössä työmaalla. Opintojakson tehtäviä on on päivitetty siten, että ne kehittävät monipuolisesti metataitoja.
- Palaute on ollut koko opintojakson osalta erinomaista. ”Työ tekijäänsä opettaa” -vanha sanonta pitää paikkansa. Koulussa opittujen asioiden hyödyntäminen käytännössä opettaa huomattavasti enemmän kuin pelkän teorian opiskelu luokkahuoneessa.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

TAMK: Harjoitteleminen aidossa työympäristössä

Työmaan projektityöt rakennusmestariopiskelijoille

Kehitettäviä metataitoja: mm. yhteistyökyky, paineensietokyky, digiasioden tuntemus, taito hallita useista osista rakentuvaa kokonaisuutta, taito suunnitella omaa ja muiden työtä, taito pysyä selvillä oman työnsä tilanteesta ja aikatauluttaa omia töitään, taito noudattaa sitoumuksia ja tehdä työtehtävät tavoitteellisesti, taito työskennellä suunnitellusti ja systemaattisesti, taito organisoida omia töitään ja vastata omista töistään

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

TAMK: Itse- ja vertaisarvointi, draamaharjoitukset

**Työlainsäädäntö ja –turvallisuus 5 op opintojaksolla
(Rakennusmestariopiskelijat, Katja Finnilä) työlainsäädännön osuudessa
harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista itse- ja vertaisarvioinneilla**

- Käytännön työelämässä työnjohtajalle vastaan tulevia aidon kaltaisia vuorovaikutustilanteita harjoiteltiin draamaharjoituksilla. Kehitetään vuorovaikutustaitoja, paineensietokykyä, esiintymistaitoja ja itsensä ja asioiden ilmaisukykyä.
- Palautteet: Opiskelijoiden on ollut kokemusten mukaan haasteellista arvioida omaa työskentelyänsä. Opiskelijat voivat käyttää samaansa tietoa itsensä kehittämiseen monilla metataito-osa-alueilla.
- Opiskelijoiden kanssa keskusteltiin arviointikriteereistä ja odotuksista harjoitustöiden esitysten sisällölle. Näitä asioita varten käytettiin learning cafe-menetelmää ja miellekarttoja. Opiskelijat sitoutettiin yhdessä sovittuihin arviointikriteereihin, joten kaikille mitä muut opiskelijat odottivat työn tulokselta.
- Palautteet: Tästä saatu palaute oli hyvää, koska opiskelijat kokivat, että heillä oli enemmän mahdollisuuksia vaikuttaa siihen mitä opintojakso sisältää ja mitä he haluaisivat oppia.

TAMK: Itse- ja vertaisarviointi, draamaharjoitukset

**Havaittu puute
metataidoissa:
mm. Vuorovaikutustaidot,
itsensä ilmaiseminen,
ongelmanratkaisukyky**

**Tulos: Parempi
vuorovaikutusosaaminen,
osallistamisen kautta parempi
motivaatio**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

TAMK: Valmentajuustyyppistä opetusta -> itseohjautuva oppiminen *(Katja Finnilä/Tommi Lehtonen)*

- Valmentajuustyyppistä opettamista rakennustuotannon ohjauksen ryhmille: Opiskelijoille annettiin tavoite ja he saivat itse päättää millä tavalla he etenevät tavoitteeseen. Menetelmä kehittää ongelmanratkaisukykyä, oman työn hallintaa, itseohjautuvuutta, organisaatiokykyä sekä paineensietokykyä. Tehtävät tehtiin ryhmissä, joten samalla harjoiteltiin yhteistyökykyä, ryhmässä toimimista ja töiden organisointia.
- Palautteen mukaan suurin osa opiskelijoista koki tehtävät mielekkäiksi, koska he pystyivät itse määrittämään suoritustavan ja tehtävänjaon. Osa opiskelijoista olisi toivonut enemmän tukea tehtävien tekemiseen ja osa koki, että ryhmien sisällä tehtävien jako ei aina ollut tasapuolinen. Tämäkin voi olla jatkon kannalta positiivista. Aina työelämäkään ei ole reilu ja on opittava pitämään puoliaan. Myös ongelmanratkaisukyky kehittyy, koska opiskelijoille ei annettu valmista polkua mitä seurata. Yksin heitä ei jätetty, jos osasi kysyä ja pyytää apua. Metataito tämäkin!!!

TAMK: Valmentajuustyyppistä opetusta -> itseohjautuva oppiminen

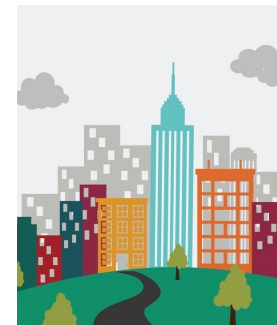
**Havaittu puute
metataidoissa:
mm.**

**Ongelmanratkaisukyky,
itseohjautuvuus**

**Tulos: Kokonaisuuden ja
oman työn parempi hallinta,
paineensietokyky jne.**

TAMK: Itsearviointia pisteitä jakamalla

Pisteiden jako rakennusarkkitehtiopiskelijoiden Kaupunkisuunnittelu-opintojaksolla *(Tytti Kaitala)*

- Ryhmätyössä opiskelijat pitivät tuntikirjanpitoa, mikä on yksi osa palautettavista suorituksista. Opiskelijat jakoivat annetun pistemäärän keskenään neuvotellen. Kunkin oli pidettävä puoliaan, mutta myös joustettava/ymmärrettävä, että toiset saattavat ansaita yhtä paljon pisteistä. Tilanne oli yleensä haastava ja kehittää metataitoja; joutuvat neuvottelemaan, sopimaan, tekemään kompromisseja, huolehtimaan omistakin eduista jne. Saaduilla pisteillä on myös merkitystä, koska ne vaikuttavat osana arviointiin. Ryhmän siipeilivät tulevat esille eikä kukaan kehtaa vaatia itselleen enemmän kuin on yhteisestä työstä tehnyt. Arviointikriteereistä ei tullut yhtään negatiivista palautetta.
- Palautteet; hyvää tiimityötä, tuli opittua paljon erilaista oleellista tietoa, kaikki tärkeä löytyi helposti, työtä oli suunnilleen sopivasti opintopisteitä kohti ja aikataulut eivät olleet liian tiukkoja

TAMK: Itsearviointia pisteitä jakamalla

**Havaittu puute metataidoissa:
Tiimityö, vuorovaikutustaidot**

Tulos: Parempi
yhteistyöosaaminen, taito
nähdä asioita uusista tai toisten
toimijoiden näkökulmista

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

TAMK: Yhteistyökyvyn kehittäminen

Tiiviin yhteistyön kehittäminen moniammatillisessa Retara-projektissa *(Tytti Kaitala)*

- Eri alojen opiskelijat osallistuvat yhteisprojektiin, jossa on opiskelijoita rakennusarkkitehtuurin, talotekniikan, rakennesuunnittelun ja restonomien tutkinto-ohjelmista. Tehtävänä on yhteistyössä kehittää päiväkotisuunnitelmaa rakenteet, talotekniikka ja ammattikeittiö rakennukseen sovittaen ja suunnitelmaa muokaten. Projektia kehitetään vuosittain, ja metataitojen ylläpito ja monipuolistaminen ovat oleellinen osa projektin onnistumista. Opiskelijoita kannustetaan pitämään yhteyttä viikoittain, kehittämään suunnitelmiaan ja ottamaan kantaa rohkeasti toisten tarpeet huomioiden. Opettajat toimivat tarkoituksella vain taustatukena.
- Palautteet: tulevaisuuden työelämän kannalta oli hyvä, että päästiin tekemään yhteistyötä eri alojen kanssa, opintojaksolla oppi paljon ryhmätyöskentelystä

TAMK: Yhteistyökyvyn kehittäminen

**Havaittu puute
metataidoissa:
Yhteistyö ja kyky hallita eri
osista koostuvaa
kokonaisuutta**

**Tulos: Valmius tulevaisuuden
työelämään**

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

TAMK: Käytännön työelämän esimerkit ongelmina

Laadunhallinta ja dokumentointi, rakennusmestariopiskelijat *(Katja Finnilä)*

- Opintojaksolla on otettu käytännön sovellukset osaksi jokaista teoriaa. Ensin käytiin teoria läpi ja sen jälkeen tehtiin asia käytännössä. Paljon asioiden havainnointia kuvien, videoiden ym. kautta. Opetettu asenteen merkitystä laadunhallinnassa, ”laatuajattelu”.
- Palaute; Opiskelijoiden mielestä on hyvä, että asiat pilkotaan pieniin helposti opittaviin osiin, jotka yhdistyvät käytäntöön. Opiskelijat ovat saaneet työkaluja kokonaisuuden hallintaan.

TAMK: Käytännön työelämän esimerkit ongelmina

**Havaittu puute
metataidoissa:
Kokonaisuuden ja laadun
hallinta**

Tulos: Työkaluja
kokonaisuuden hallintaan,
laatuajattelu

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma